

36
8177

A csendőrség fegyverei

(Kizárólag a tatai gyalog tanalosztály hallgatói
használatára.)

TARTALOM :

	oldal
A puska jelentősége és hatása	5
A puska neve	6
A puska főszei	7
A főszeek ismertetése	7
Az irányék és a célgömb	8
Az alkatrészek működése	14
Tartozékok, szerelékek és karbantartó anyagok	19
A puska szétszedése és összerakása	20
A puska karbantartása általában	23
Lőszer ismeretek	30
A szurony	33
A csendőrségi kardok	34
A pisztoly	36

A puska jelentősége, hatása

Legfőbb jellemző tulajdonságai:

Könnyű (kb. 3 kg.), kis terjedelmű. Alakja hordozáshoz bármely testhelyzetben és irányban való célratartáshoz és szuromyosan kézítusa-eszközkénti kezeléshez kiválóan alkalmas. Azonnal tüzkész bármely helyzetből. Tüzgyorsasága pontos célzással is 6—8 lövés percenként, de gondos célzást nem igénylő esetekben ennél sokkal nagyobb (gyorslövés). A célváltogatás nem kerül külön időbe, így az egyes ember puskájának és a puskás osztag valamennyi puskájának akár minden egyes lövése — osztagéi akár egyidejűleg is — más-más célra, illetve osztagcélnak más-más alakjára irányulhat, avagy egyetlen alakra tömörülhet. Az ember a puska lőszerből tekintélyes mennyiséget (80 drb.-ot) hordoz magával a harcban. Puskával és lőszerével tömegeknek felszerelése és kiképzése aránylag könnyű.

A puska lövedéke embert még 4400 m-en is sebesít; közeli távolságokon pedig több egymásmögötti emberen, vastag fán, vékonyabb falon, vékonyabb földrétegen, 3—4 mm-es acéllemezen is átmegey.

A csatár puskájának minden célzott lövésétől minden harcrendi célra biztos találatot várhat a kis lőtávolságokon (100—500); a legkisebb lőtávolságokon (100 m-ig) még különlegesen kicsiny célokra (rés-célokra), valamint kb. a lőirányban mozgó repülőgépekre is sikerrel lőhet; közepes lőtávolságokon (500—1000 m.) csak több lövés után számíthat találatra, de az ellenséget fedezésre kényszerítheti. A csatár gyorslövésének és a közelharcban 2—3 lépésről dőfésre tartott puskával, rohanás közben tett lövésének nagy eredménye lehet (ezért legfontosabb eszköze a közelharcnak a puska, mint lőfegyver!).

Több puskának közös célra irányzott tüze közepes távolságokon kis célokra is jó hatást biztosít, sőt azt kivételesen

nagy távolságra (1000—2000 m.) is alkalmazzuk nagyobb célok ellen; 80—100 puska összpontosított tömegtüze 300 m-en aluli és annál nem távolabbi kb. lőirányban mozgó repülőkre is eredményes lehet.

A szuronyos puska, — mint döfőfegyver — egyik legfontosabb eszköze a kézitusának.

Távcsöves puskával mesterlövészek a közepes távolságok közelebbi részein még egyes alakokra is, a közepes távolságok távolabbi részein pedig csoportokra eredménnyel löhetnek.

Felsorolt tulajdonságainál fogva a puska (karabély) a fegyveres erő tulnyomó nagyobb részének a közelebbi távolságokon az ellenség minden mutatkozó részét azonnal elborító, hatásos pontlövésének, a nagyobb távolságokon a gépek tüzet teljessé kiegészítő, esetleg azt pótoló, tömegtüzeinek eszköze s végül döntő harcmozzanatának, a közelharcnak legfőbb fegyvere: így a fegyveres erő legfontosabb fegyvere, mellyel a honvéd egyedül, vagy osztagban, minden harchelyzetben sikerrel küzdhet, ha más fegyvere nincs is.

Szeresd a puskát, mert ő a leghűségesebb, legmegbízhatóbb sorsod, mikor hazádról, életed- és véredről van szó!

Légy büszke rá, hogy tied e minden fegyverek legfontosabbika. Kiméld, ápolod, el ne hagyd, tanulj meg vele bánni, mert a legvészesebb pillanatokban fizet érdemed szerint. Cserben hagy és véged, ha rossz voltál hozzá, de megment és diadalra segít, ha méltó társa leszel.

A puska neve

„31. M. puska“, illetve „31. M. karabély“. Azért 31. M., mert 1931-ben alakult ki jelenlegi kivitele.

Ismétlőpuska, mert egy tárban egyszerre 5 töltényt vezethetünk szekrényébe s míg abban tart, a cső újratöltéséhez csak a záródugattyu hátrahúzása és előretolása, (ugynevezett ismétlés) szükséges. Az ismétlés egyben kiveti az üres hüvelyt és megfeszíti az ütőrugót.

Persze be lehet vezetni nem egészen tele tárat is és meg lehet tölteni a puskát egyes tölténnyel is.

Puskádat feltalálója nevéből „Mannlicher-rendszerü“nek hívják.

Puska és karabély között semmi szerkezeti különbség nincs, csupán a szij felillesztésére való foglaltványok olyanok a puskán, hogy az elsősorban vállon, a karabélyon, hogy az elsősorban a háton keresztben legyen hordozható. Vállon hordják a puskát a gyalogság, műszaki csapatok stb., háton a karabélyt a kerékpárosok, lovasság, tüzérek stb.

Van még „31. A. M. puska“, illetve „31. A. M. karabély“ is. Ezeket hosszucsövű puskából alakították át.

A puska főrészei:

A puskának 8 főrésze van:

1. a cső,
2. az irányzék és célgömb (célzóberendezés),
3. a závarzat,
4. a szekrény az adogatóval,
5. a puskaágy a felső puskaággal,
6. a foglaltvány,
7. a szurony a hüvellyel és
8. a tartozékok, szerelékek és karbantartó anyagok.

A főrészek ismertetése

A cső.

A csőben sül el a töltény, s a csőben-futás ad irányt a lövedék röptének.

A cső különös gonddal megdolgozott acélból készült. Belül ki van furva, ez a furat. A furat közepén képzelt egyenes a csőtengely.

Ha belenézünk, látjuk, hogy a furat hátsó része bővebb és sima, ez a töltényür. A záródugattyu ebbe tolja be a töltényt, ennek alakja tehát olyan, mint a töltényé.

A furat elülső, hosszabb része a huzagolt rész, mert benne 4 csavaralakban futó, bemélyedő barázdát — a huzagokat — látunk. A huzagok közül kiemelkednek az órmozatok. Ez a csavarzat arra való, hogy a csőben futó lövedéke gyors forgásra kényszerítse, melyet az a cső elhagyása után is megtart s így

a levegőben nem bukdácsol, hanem mindig hegyével előre repül. Utja így lesz megbízható és hatása átütő.

Két szemben levő ormózat között a távolság 8 mm. Ez az öb.

A furat elől levő nyílása a torkolat.

Az irányzék és a célgömb

(Célzóberendezés)

A célzóberendezés segítségével irányítjuk a lövést oda, ahova találni akarunk. Az irányzéken levő nézőke felső szélének közepe és a célgömb csucsá irányzópontok, azokat összekötő képzelt egyenes az irányvonal.

A célzóberendezés áll:

1. az irányzékbl és
2. a célgömbbl.

Az irányzék

Az irányzék az irányzékfalpon áll, mely a csőre van feltolva és a töltényür táján, az irányzékfalp-rögzítő-szeggel rögzítve és cinnel hozzáforsasztva. Az irányzékfalp-hoz irányzékkeret-szeggel van illesztve forgathatóan az irányzékkeret. Erről nevezzük a mi irányzékunkat keretirányzéknek. Az irányzékkeret a talpra lefektethető vagy arra merőlegesen felállítható ezen állásaiban rögzíti az irányzékrugó, melyet a talphoz az irányzékrugó-csavar erősít.

Az irányzékkeret alsó végéből egy rövid kar nyulik ki, melybe az alap-irányzékállás, ami egyben legmélyebb irányzékállás (300 m.) nézőkéje van bevágva. Ennek használatánál a keretet le kell fektetni (a 3-as szám így van a célzó szemé felé), az irányzékfalp-t pedig a gátcsavarig kell feltolni. Meglepetések alkalmával alapirányzékállást használunk és pedig a falp-t bárhol meghagyva helyzetében. A nézőke felső szegélye: irányél.

Az irányzékkereten csusztatható egész a falpát-csavarig az irányzékfalp-t s azt utjának bármely helyzetében rögzíti az irányzékfalp-rugó. Az irányzékfalp-ába is van bevágva a nézőke. A felállított keret különféle osztóvonalásaihoz állított irányzékfalp-

nézőkéjét a különféle irányzékállásoknak megfelelően használhatjuk. Ugyanis mennél távolabbra akarunk löni, a csőtorkolatot annál magasabbra emelve kell céloznunk. Hogy mely távolságra lövéshez a célzásnál mekkora mértékben kell emelve tartanunk a csőtorkolatot (illetve süllyesztve a puska hátsó végét, ami ugyanaz), azt szabja meg a megfelelő irányzékállású nézőke használata, röviden mondva: a lőtávolságnak megfelelő irányzékállás.

Az irányeltoló nézőkéjének a különféle irányzékállásokhoz való beállításához a kereten 400 m-től 2000 m-ig 100 m-enkénti fokozással osztóvonalak vannak, melyek felett láthatók a hozzájuk tartozó számozások. Az 500 és 700 m-es irányzékállás osztóvonalai rövidebbek és számozva nincsenek, de el nem téveszthetők. 2000 m-es a legmagasabb irányzékállás.

Az irányzékátolónak a felső élét kell állítani a szándékolt irányzékállás száma alatt levő osztóvonalához!

Az irányzékállásokkal kapcsolatban jegyezzük meg, hogy:

a lőtávolságokat beosztjuk:

legkisebb lőtávolságok: 100 m-ig,
 kis lőtávolságokra: 100 m-től 500 m-ig,
 közepes lőtávolságokra: 500 m-től 1000 m-ig,
 nagy lőtávolságokra: 1000 m-től 2000 m-ig és
 legnagyobb lőtávolságokra: 2000 m-en felül.

A célgömb

A célgömb a csőre feltölt és a csőtorkolat közelében a célgömbhüvely-rögzítő-szeggel rögzített és cinnel hozzáforrasztott célgömbhüvely vastag részében, a célgömbtökében fészkel, fecskefark-alaku horonyban. A puska belövése után a célgömböt a horonyába pontozással megrögzítették és elől rovátkával megjelölték. E helyzetéből a célgömböt eltolni csak fegyvermesternek szabad!

A závarzat

A závarzat tolja be a töltényt a töltényürbe, zárja le a töltényürt lövéskor, süti el a töltényt, huzza és veti ki az üres hüvelyt.

A závarzathoz tartozik:

1. a tok az elcsattantó készülékkel és
2. a záródugattyu.

A tok az elcsattantó készülékkel

A *tok* a cső hátsó részére rá van csavarva. Belső részében a záródugattyu vezetésére hosszhoronyokkal és kereszthoronyokkal van ellátva. A kereszthoronyok az elreteszelésnél tartják meg a záródugattyut. A tok középső része a tölténymence, mely alul át van törve a tölténytár részére. A tok hátsó része a tokfark. Ebben van a zárócsapó-nyugasz (a becsukott zárócsapó csap-alaku nyulványa számára), továbbá áttöreték az elcsattantó készülék részei számára. Alul 2 toldata és 2 léce van.

Az *elcsattantó készülék* a tokfark lécei közt és a tok áttöreteiben van elhelyezve. A billentyüből, az elcsattantó emeltyüből, az elcsattantó csapból, az elcsattantó rugóból, az elcsattantó szegből, a kivetőből és a kivetőszegből áll.

A billentyűnek egy hosszabb kamós ágát huzzuk meg az elsütéskor, egy rövidebb ág viszi át az elhuzás erejét az elcsattantó emeltyűre. A 2 ág egyesüléséből a tokfark áttöretébe nyulik 2 fogalaku nyulványa, a végtám-szegek, melyek a záródugattyu hátra-huzását határolják.

Az elcsattantó emeltyű az elcsattantó szeg körül fordul el. Hátsó végéhez a billentyű rövidebb karja támaszkodik, elülső vége a tokba nyulik és lövés alatt az elreteszelésben vesz részt, mint a fogantyúrész biztosító toldata ellen feszülő biztosító támszeg.

Az elcsattantó csap az elcsattantó emeltyű áttöretében fekszik, az elcsattantó szeg körül elfordulhatóan. Lefelé álló ágának az elcsattantó rugó támaszkodik, sikló-alaku feje a tokba nyulik. Ez utóbbi a záródugattyu betolásánál utjába áll az ütőszeg-nyacsavar szárnyának s megfeszíti az ütőrugót, a billentyű meghúzásakor pedig lehúzódik az elől és az ütőszeg előreccsap.

Az elcsattantó rugó tekercs-rugó, az elcsattantó emeltyű furatában van s hátsó vége az elcsattantó csap lefelé álló ágának, elülső vége a kivető hátsó-alsó végének támaszkodik. Az elcsattantó készülék mozgó alkatrészeit nyomja a működéshez megfelelő helyzetükbe.

Az elcsattantó szeg a tokfark léceinek megfelelő furataiba illeszkedik. Tengelyét képezi az elcsattantó emeltyűnek és elcsattantó csapnak.

A kivető az elcsattantó emeltyű elején — megfelelő fé-

szekben — a kivetőszeggel és akörül elfordulhatóan illeszkedik. Alsó végét az elcsattantó rugó nyomja előre, miért felső vége a tokba nyomul. Ott becsukott závarzatnál a fogantyurész kivetődúcához támaszkodik s nem engedi, hogy a záródugattyu nyitott zárócsapó mellett magától megnyiljon, üritésnél pedig utjába állva a záródugattyu által hátrahuzott hüvely peremének, azt megüti és kivetí.

A kivetőszeg az elcsattantó emeltyü megfelelő furatába illeszkedik és tengelyét képezi a kivetőnek.

A záródugattyu

A záródugattyu a tokban van. A fogantyugombnál fogva egyszerű, egyenes huzással kinyitható, egyenes tolással bezárható. Ezért nevezik egyenes huzásu, dugattyus závarzatunak puskánkat. Részei: a fogantyurész, a zárócsapóval, a zároló a zárolócsavarral, a töltényvonó, az ütőszeg az ütőszeg-anyacsavarral és az ütőrugó.

A fogantyurész oldalain vezető sinek, hátsó végén a fogantyü és fogantyugomb, alján 2 vezetőléc és a biztosító toldat van. A 2 vezetőléc ütközik a záródugattyu hátra-huzásánál a billentyü végtám-szegeibe. A biztosító toldat elején van a kivetődúc, melynek csukott závarzatnál a kivető hegye támaszkodik. A biztosító toldat hátsó részének támaszkodik lövés alatt az elcsattantó emeltyü elülső vége s ezzel a reteszeléset teljessé teszi. A biztosító toldat egyben megakadályozza az időelőtti elsütést. Ugyanis teljesen be nem csukódott záródugattyunál még ez elsütő emeltyü elülső vége felett lévén, nem engedi, hogy az elsütő emeltyü megmozdulhasson. A fogantyurész belsejében 2 csavarszerű léc van a zároló mozgásának vezetésére, a vezetőhüvely és vezetőcsavar az ütőszeg mozgásának vezetésére.

A zárócsapó a fogantyurész hátsó részén levő fészkebe illeszkedik a zárócsapó csavarral, akörül forgathatóan. Recézett felső ágát ujjal lehet balra-jobbra nyomni. A zárócsapónak balra egy csap alaku nyulványa van, mely a zárócsapó becsukásakor a tokfarkon levő zárócsapó nyugaszba nyomul és megakadályozza a záródugattyu elmozdulását. A zárócsapónak jobbra egy elgömbölyített nyulványa van, mely akkor, ha a zárócsapót megfeszített ütőrugó esetén csukjuk be, az ütőszeg-anyacsavar elülső vége elé nyomul és megakadályozza a puska elsülését, ha fesztelen ütőrugó esetén csukjuk be a zárócsapót,

az ütőszeg-anyacsavar keresztthorányába illeszkedik és megakadályozza az ütőszeg hátrahuzását.

A zároló az ütőszeg és ütőrugó számára keresztül van furva. Vastag előrészét zárófejnek mondjuk, ezen van 2 zárószemölcs, melyek lövéskor a tok keresztthorányában feszkelnek és az elreteszélést (a töltényür bezárását) végzik. A zárófej elején kiemelkedő szegély a peremágyat alkotja. A zárófej alján a kivetőhorony. A zárolón 2 csavarszerű horony van, melynél fogva forgó mozgását vezetik a foganturész csavarszerű lécei. Ezekből 2 egyenes horony ágazik ki, a töltényvonó nyugaszok, melyek a töltényvonó lécét fogadják magukba nyitott, illetve csukott záródugattyu esetében.

A zárolócsavar a zároló hátsó folytatása és abba be van csavarva. Az ütőrugónak a zárolóba erősítéséhez szükséges. Külsején a zároló csavarszerű horonyai folytatódnak, közepe az ütőszeg számára átfurt.

A töltényvonó eleje vastagabb és kamós, vékonyabb része ruganyos, végén lécecskével. A töltényvonó vékonyabb része a foganturész megfelelő fészében fészkel, a végén levő lécecske pedig a zárolónak nyitott záródugattyunál az egyik, csukott záródugattyunál a másik töltényvonó-nyugaszába kerül. A töltényvonó ontja ki a töltényürből a záródugattyu kinyitásakor az üres hüvelyt, illetve az el nem sütött töltényt.

Az ütőszeg üti meg a csappantyut elsütéskor. Szárának oldala lelapított, elején egy körpárkány van. Az ütőrugó eleje ennek támaszkodik. Az ütőszeg elülső, elhegyesedő része a gyuszeg.

Az ütőszeg-anyacsavar az ütőszeg hátsó végére van csavarva. Hátul felfelé álló, recézett ága van, melynél fogva ujjunkkal megfeszíthetjük az ütőrugót ismétlés nélkül is és ellentartjuk az ütőrugó kiterjedését üres töltényürü puska fesztelnitésénél. Az ütőszeg-anyacsavarnak alul egy sikló-alaku szárnya van, melynek segítségével a záródugattyu becsukásánál az elcsattantó csap megfeszíti, a billentyű elhuzásakor szabaddá teszi az ütőrugót. E szárny mindkét oldalán 1—1 vezetőléc van. Az ütőszeg anyacsavar bal oldalán egy kereszthorony van, ebben és az elülső határlap bal oldalán 1—1 kivájat van a zárócsapó ága részére a megfeszített, illetve fesztelnitett ütőrugó-helyzetben való elzárhatás végett.

Az ütőrugó tekercs-rugó, az ütőszeget löki előre az elsü-

tésnél. Az ütőszeget veszi körül a zároló furatában. Elülső vége az ütőszeg körpárkányának, hátsó vége a zárolócsavar-
nak támaszkodik.

A szekrény az adogatóval

A *szekrény* magában foglalja az adogatót. A tárba helyezett töltényeket ebbe vezetjük be, 2 oldalpofája, elő- és hátfala van. Mindenik oldalpofának 2—2 tárat vezető léce van. A szekrénybe illeszkedik a szekrényfenék. A szekrény hátfalának folytatása a sátorvas, mely a billentyüt védi. A hátfal a tártartó, a sátorvas a billentyü számára át van törve. A szekrényfeneket a szekrényhez a szekrényfenék-csavar erősíti. A szekrényfenék hátsó vége és a sátorvas közötti nyíláson esik ki a kiürült tár. A szekrényt — a puskaágyon átmenve — a tokhoz erősíti a szekrény-elülső-csavar és a szekrény-hátulsó-csavar. A szekrény hátfalában a tartó-csavarral elfordíthatóan illeszkedik a tártartó, mely a tárat megtartja a szekrényben. Felső végét a tartó-rugó nyomja előre, mely hozzá a tartó-rugó-csavarral van erősítve. A tártartó felső végén kamó van a tár orrának megfogására, alsó vége recézett, hogy ujjal jól megnyomhassuk (üritéskor a tár kivevéséhez).

Az *adogató* a szekrénybe bevezetett tár töltényeit adogatja fel a tölténymedencébe. Részei: az adogató emeltyü, az adogató lemez, a támrugó és az adogató rugó.

Az adogató emeltyü az adogató szeggel elfordíthatóan illeszkedik a szekrényfenékhez, másik végéhez az adogató lemez szintén forgathatóan illeszkedik.

Az adogató lemez érintkezik a szekrényben levő alsó tölténnyel. Az adogató emeltyü felső végéhez az adogató-lemez-csavar illeszti.

A támrugó az adogató emeltyühöz a támrugó-csavarral van erősítve; felső vége az adogató lemezhez támaszkodik.

Az adogató rugó a szekrényfenékhez az adogatórugócsavarral van erősítve; felső vége az adogató emeltyühöz támaszkodik.

Az alkatrészek működése

A töltés-, elsütés-, ürités- és biztosításban

Töltésben

Tölteni a záródugattyu kinyitása után lehet. Rendszerint tele tárral töltünk.

Az adogató lemezre helyezett tár töltény alsó tölténye a felső töltényre gyakorolt nyomás következtében lenyomja az adogatólemezt, miáltal az adogatórugó és a támrugó megfeszül. A tár helyes mozgását a szekrény oldalpofáinak vezető lécei vezetik. A lefelé mozgó tár orrának sikló-alaku alsó része hátranyomja a tártartót, miáltal a tartó-rugó megfeszül. Mikor a tár orrának felső része is túlhaladt a tártartó kamóján, azt a tartó-rugó előrenyomja, a kamó bent-fogja a tárat a szekrényben.

Ezután a záródugattyu előretolásakor a zárófej elülső alsó széle a tárban legfelül levő töltény peremébe ütközik, azt kitolja a tárból, majd teljesen betolja a töltényürbe.

A tárban legfelül volt tölténynek a tárból távozása után az adogató a következő töltényt nyomja fel. Csukott záródugattyunál ez csak a fogantyurész aljáig tud felemelkedni és csak a záródugattyu kihúzásakor foglal el oly helyzetet, hogy pereme magasabbra kerül, mint a zárófej alja. Mikor az utolsó töltény is eltávozik a tárból, a tár súlyánál fogva kiesik a szekrény alsó részén levő nyíláson.

Hiányos tárral a töltés hasonló a tele tárral töltéshez.

Egyes, tárba nem tett töltényt a betöltéshez az adogató lemezre fektetünk s azt onnan tolja a töltényürbe a zárófej.

A záródugattyut töltésnél egészen be kell csukni, úgy, hogy a fogantyurész vastagítványának eleje a tokkal érintkezzen. Becsukás közben egy idő múlva a zárószemölcsök a tok kereszt-horonyainak előlapjaiba, az ütőszeg-anyacsavar sikló-alaku szárnya az elcsattantó csap sikló-alaku fejéhez ütközik. A fogantyurész tovább halad előre s csavarszerű lécei a zároló horonyaiban előrenyomulva a zárolót jobbra forgatják, miáltal a zárószemölcsök a tok kereszt-horonyaiba befordulnak, a zároló eleje a cső hátsó végéhez teljesen hozzászorul.

A zároló elfordulásával a töltényvonó lécecskéje a zároló előreirányuló nyugaszába kerül. A záródugattyu teljes betolá-

sakor a töltényvonó kamója megfogja a csőbe tett töltény peremét.

A kivetőt a záródugattyu bezárása közben egy pillanatra lenyomja a fogantyurész kivetőduca, de annak továbbugrása után az elcsattantó rugó ismét felnyomja úgy, hogy a felső vége a kivetődúc mögé kerül s annak támaszkodik.

Az elcsattantó csap a záródugattyu bezárása közben az ütőszeg-anyacsavart s vele az ütőszeget visszatartja, miáltal az utóbbi a körpárkányának támaszkodó ütőrugót megfeszített állapotában megtartja.

A töltés után tehát az ütőrugó megfeszítve, töltényür elre-teszelve lesz.

Elsütésben

Ha megtöltött és kinyitott zárócsapóju puskán a billentyűt ujjunkkal meghuzzuk, a puska elsül.

A billentyű hosszabb karjának meghúzása által ugyanis annak rövidebb karja lenyomja az elcsattantó szeg körül for-gathatóan illesztett elcsattantó emeltyű hátsó végét, az magá-val lehuzza az elcsattantó csapot. Ez utóbbinak sikló-alaku feje kitér az ütőszeg-anyacsavar szárnya elöl, mire az eddig meg-feszített ütőrugó kiterjed, előrecsaptatja az ütőszeget, melynek hegye — a gyúszeg — megüti a töltény csappantyuját, s így a töltény elsül.

A billentyű meghúzása eleintén egész könnyedén indul, majd mind nehezebbé válik az ugynevezett érintkezésvétel pillanatáig, mikor is egy, az eddigittől határozottan megkülön-böztethető ellenállás jelentkezik. Mig ez nem érezhető, addig a puska nem sül el, de az ezentuli elhuzás minden pillanatá-ban várható a lövés bekövetkezése. Az elcsattanó készülék ilyen célszerű működése természetesen az elcsattanó készülék megfelelő szerkezete folytán történik.

Az elsütéskor a töltényürt hátulról a záródugattyu elre-teszeli. Éspedig azért, hogy a zárószemölcsök a zárófejet a töltényürből hátrafelé irányuló nyomásnak nem engedik ki-taszítani. Azok ugyanis csak a zároló forgó mozgásával csava-rodnak ki a keresztthoronyokból. Mint tudjuk, a zárolónak forgó mozgása pedig csak azért jöhet létre, ha a fogantyurészt mozgatja valami erő hátrafelé. Nehogy ezt az elsülést okozta rázkódás megtehesse, a billentyű elhuzásakor az elcsattantó

emeltyü felső vége — a biztosító támszeg — a fogantyurész biztosító toldata elé emelkedik s nekifeszül, míg a billentyűt lenyomva tartjuk. Így a biztosító támszeg is részt vesz az elreteszelésben. Hogy ez biztosan így legyen, a billentyűt az elszüléskor nem eresztjük el rögtön, hanem még egy kis ideig lenyomva tartjuk.

Üritésben.

Ha az elsütött, vagy töltött, de el nem süttött és nyitott zárócsapóju puska záródugattyuját a fogantyugommbal hátrántjuk, az üres hüvely, illetve az el nem süttött töltény a töltényürből kiürül s a tokból jobbra kivetődik.

A fogantyurész hátrahúzásakor a belsejében levő csavaralaku lécek a zároló horonyaiban mozogva a zárolót balra forgatják, míg a zárószemölcsök kifordulnak a kereszthoronyokból, mitől kezdve a zároló egyenesen jön tovább hátra a fogantyurésszel együtt.

A záródugattyu hátramozgása addig tart, míg a fogantyurész alján levő vezetőlécek a billentyű végtám-szegeibe ütköznek.

Amint tudjuk, becsukott záródugattyunál a kivető felső vége a kivetődücnak támaszkodik, de úgy van szerkesztve, hogy a záródugattyu kézzel való kinyitásánál a kivetődücnél lenyomja és elsiklik felette. Utána azonban az elcsattantó rugó ereje ismét felemeli a kivetőt. Hasonlóképen az elcsattantó csap tokbanyuló fejét, az ütőszeg-anyacsavar szárnya nyomja le, míg a záródugattyu hátrahúzásakor felette elhalad.

A záródugattyu hátrahúzásakor a töltényvonó kamója a peremét fogva a töltényürből kihuzza a hüvelyt, illetve töltényt s az egyenesen tartja — fenekével a peremágyban — míg a perem alja beleütközik a kivető felső ágába. Ez az ütés a hüvelyt, illetve töltényt jobbra kibuktatja, kiveteli.

A záródugattyu hátrahúzása közben a töltényvonó lécecskéje abban a pillanatban, mikor a zároló forgása befejeződik, a zároló hátrairányuló nyugaszába kerül.

A záródugattyu hátrahúzása közben addig, míg a zároló forgása tart, a zároló kevesebbet jön hátra, mint a fogantyurész és azzal az ütőszeg-anyacsavar és ütőszeg. Ennek az lesz a következménye, hogy az ütőrugót — mely egyik végével a zárolócsavarnak támaszkodik — az ütőszeg körpárkánya —

mellyel másik végével támaszkodik — összesajtolva: megfeszíti.

A szekrényben, tárban lévő töltények tárral együtt kiürítéséhez a tártartó recézett nyomattyuját benyomjuk, mire a tártartó kamója hátrajön és elengedi a tár orrát. Erre az adogató a töltényeket a tárral együtt kiemeli a szekrényből. Ha csak 1 töltény van a tárban, a felemelést a jobb kisujjal a szekrényfenék nyílásán benyulva elősegítjük.

Elcsettenés esetén az ütőrugót a záródugattyu kinyitása nélkül, az ütőszeg anyacsavar recézett ágának hüvelykujjunkkal eszközölt megfelelő hátrahúzásával feszítjük meg az elcsattanás megismétléséhez.

Biztosításban.

Itt „biztosítás”-on azt értjük, hogy a töltött puska magától, illetve idő előtt el ne sülhessen.

A töltött puskának önmagától való elsülése ellen a zárócsapó recézett felső ágát jobbra nyomjuk, becsukjuk. Lövés előtt kinyitjuk.

Csukott zárócsapó mellett a töltött s megfeszített ütőrugóju puska erős rázkódásokra sem sülhet el. A zárócsapó elgömbölyített karja ekkor az ütőszeg-anyacsavar előlapján levő kivájtba nyomul és nem engedi azt előre mozogni. Ugyanekkor a zárócsapó csap-alaku nyulványa a tokfarkon levő zárócsapónyugaszba hatol és megakadályozza a záródugattyu kinyitását erős rázkódás esetén is.

Töltött, de nem teljesen becsukott záródugattyuju — nem teljesen elreteszelt — puskát a billentyűvel sem süthetünk el, mert ilyenkor a fogantyurész biztosító toldata még az elcsattanó emeltyű elülső vége felett van s azt nem engedi emelkedni.

Töltött puskát nem szabad feszteleníteni, mert az nem biztosítana elsülés ellen!

A puskaágy a felső puskaággal

A puskaágy gondos eljárással, fából készült. A puska alkatrészei hozzá, mintegy vázhoz, célszerűen vannak erősítve. Ez ad a puskának célszerűen hordozható és kezelhető alakot.

Megkülönböztetjük a puskaágyon: az előágyat, a középalágyat, a tusanyakat és a tusát.

Az előágyban fekszik a cső, két oldalán 1—1 véset, az ágyvázatok.

A középágyban van a závarzat és a szekrény. A szekrény-hátulsó csavar számára merevítő hüvely van beleillesztve.

A tusanyagnál fogva szorítjuk lövésnél jobb kézzel a puskaát vállunkhoz.

A tusával támaszkodik a puska lövésnél vállunkhoz. Elején alul levő kéztám a tusanyag jobb markolását segíti elő. Alját tusatalpnak mondjuk.

A felső puskaágy a cső felső részét takarja és védi a kezünket akkor, ha a sok lövéstől átmelegedett csövet érintenünk kell. (pl. „sulyba“ fogással). Anyaga mint a puskaágyé.

A foglaltvány

A foglaltvány azon alkatrészek együttes neve, melyek a csövet a puskaággal és felső puskaággal kapcsolják egybe a szurony és szíj felerősítésére, továbbá a puskaágy megóvására és puskagula alakításához valók.

Áll; a felsőkarikából, az alsókarikából, a tusaboritóból, a középágy-csavarból, a füles sinből, 3 szíjkengyelből, a tüskéből, az irányzékkapocsból és karabélynál ezeken kívül a füles-szegből és még 1 szíjkengyelből.

A felső karika zárt gyűrű, a felsőkarika-csavarszeg erősíti a puskaágyhoz. Alul van rajta a szurony felerősítésére szolgáló szuronyfoglalték. A felsőkarika a puskaágy és felső puskaágy előrészét szorítja a csőhöz.

Az alsókarika alul fel van hasítva. A 2 felső szíjkengyel izül hozzá, továbbá a felső puskaágyat — annak közepetáján — szorítja a puskaágyhoz. Az alsókarikánál a puskaágy és felső puskaágy belseje nem érinti a csövet! Az alsókarikát a puskaágyhoz az alsókarika-csavarszeg erősíti.

A tusaborító a tusetalpat védi és annak vájatóba van erősítve 2 tusaborító-csavarral.

A füles-sin 2 füles-sin-csavarral van a tusához rögzítve és 1 szíjkengyel izül hozzá.

A felső szíjkengyel az alsókarikához elől szíjkengyelcsavarral és szíjkengyel-csavar-nyacsavarral illeszkedik forgathatóan. A felső oldal-szíjkengyel az alsókarika bal oldalához, az alsó szíjkengyel a füles-sinhez toldat furatában illeszkedik forgathatóan s a szíjkengyel-szeg által határoltan. A csak a karabélyon levő also oldal-szíjkengyel a füles-szegnek a tusanyag bal oldalán levő feje furatában szintén forgathatóan illesz-

kedik, szintén szijkengyel-szeg által határoltan. A puskán a szij a felső oldal-szijkengyelhez és az alsó oldal-szijkengyelhez van erősítve.

A túske puskagula alakításához kell. A felsőkarika bal oldalán toldatban csavarmenetekkel illeszkedik.

Az irányzékkapocs 2 irányzékkapocs-csavarral van az irányzéktalpon erősítve. A felső puskaágy hátsó végének 2 nyulványát szoritja a csőhöz.

A középpágy-csavar (anyacsavarral) a tok egyik toldata mögött a középpágyon keresztben nyulik át és a puskaágyat repedéstől óvja. Négyszögletes.

Füles-szeg csak a karabélyon van. Füles-szeg-anyacsavar erősíti a tusanyakhoz, melyen keresztül nyulik. Az alsó oldal-szijkengyel izül hozzá. Puska és karabély között egyetlen alkatrészbeli különbség az, hogy a karabélyon van füles-szeg és tartozékai, a puskán pedig nincsen.

Tartozékok, szerelékek és karbantartó anyagok

Ezek a célgömb megvédéséhez, a sötétben-célzáshoz, a puska szétszedéséhez és összerakásához, továbbá karbantartásához valók.

A következőkből állanak :

1. a tartozékok,
2. a szerelékek és
3. karbantartó anyagok.

A tartozékok

Ezek: a célgömbvédő és a világító célzóberendezés.

A célgömbvédő a célgömb és a célgömbtökében rögzített helyzetének megvédésére szolgál. Részei: a keret, a bilincs, 2 csavaros csapszeg 1—1 anyával, a csövecske és 2 lemezheveder. A puskára felszereléséhez a bilincset úgy kell felhuzni a csőre, hogy annak fülecs-szerű nyulványai a csőtorkolat felé legyenek. Feltevés után a hátsó anyacsavart pontozással rögzítik. Célgömbvédős puskát azzal felszerelten kell belőni. Felillesztése a fegyvermester dolga.

A világító célzóberendezés a sötétben való célzáshoz való és a világító irányzéktólóból és a világító célgömbből, valamint tartozékaiból áll.

A szerelékek

Ezek: a csavarhuzó, a törőbot, a tisztítóvessző, a tisztító-zsinór a vezetőhüvelyekkel.

A csavarhuzó mindkét végének éle van. Vasalt fanyelébe bármelyik végével betolható.

A törőbot a csőfurat tisztítására való és erre — ha rendelkezésre áll — mindig ezt kell használni. Ez a sárgaréz rud, egyik vége át van törve a kóc (rongy) beakasztására, másik vége a fanyélben forgathatóan illesztve.

A tisztítóvessző a csőfurat tisztítására (ha törőbot nem áll rendelkezésre) és az esetleg beszorult hüvely kiütésére való. 3 acélhuzal-részből áll, melyek sárgaréz hüvelyekkel, csavarmenetekkel erősíthetők össze. Az első acélrész alján is van 1 rézhüvely. Ennek és az összekötő hüvelyeknek hosszhasítéka van a csavarhuzó átdugásához. Az utolsó acélrész egyik végéhez csavarmenetekkel van erősítve a sárgaréz törő, melyen rovátkák vannak kóc (rongy) odaerősíthetése végett.

A tisztító-zsinór a csőfurat tisztítására való (ha sem törőbot, sem tisztítóvessző nem áll rendelkezésre). Erős zsinór. Közepén hurok van a kóc (rongy) beakasztására, két végére ólomhüvely van erősítve, a csőfuratba bevezetése végett. Vezető hüvelyei részben a tisztító-zsinórnak, részben a csőtorkolatnak tisztítás közben, koptatás elleni megóvására valók. Egyik a töltényürhöz, másik a csőtorkolathoz illeszthető.

A karbantartó anyagok

A rendszeresített, illetve megengedett karbantartó anyagok: a kender, kóc, rongy, fegyverolaj, fegyverkenőcs, lövegolaj, kőolaj, lenmagolaj és fadarabkák.

A puska szétszedése és összerakása

A honvéd a puskát csak tisztogatás, működési zavar elhárítása és fegyvervizsga céljából szedje szét, de mindig csak a szükséges és megengedett mértékig.

Tisztogatás végetti szétszedésnél a már szétszedett alkatrészt meg kell tisztítani, megtisztva lerakni a szétszedés sorrendjében asztalra vagy padra (hogy ne piszkolódjék). A tisztogatás után rögtön össze kell rakni a puskát.

Az összerakás a szétszedésnek fordított sorrendjében történik.

A szétszedés-összerakásnál a csavarhuzót merőlegesen kell tartani és egész élével illeszteni a csavarok fejébe s ujjainkkal támogatni, hogy ki ne ugorjon a vágásból.

A szétszedés és összerakásnál erőszakos mozdulatokra szükség nincs és azok tilosak.

A szétszedés a következő sorrendben történhet csak:

1. A záródugattyu kivétele (legtöbbször csakis erre lesz szükség).

2. A záródugattyu szétszedése (a honvéd ennél tovább csak az alosztály-parancsnok, a fegyvertiszt, vagy a fegyvermester külön parancsára, az abban meghatározott mértékig és megfelelő felügyelet mellett szedheti szét a puskáját).

3. A szekrényfenéknek az adogatóval együtti eltávolítása.

4. A szekrény eltávolítása.

5. A tártartó kivétele.

6. A felső karika levétele.

7. Az alsó karika levétele.

8. A felső puskaágy levétele.

9. A csőnek a célzóberendezéssel, tokkal és elcsattantó készülékkel együtti kiemelése az ágyból. (Az eddig felsorolt művelet neve „teljes szétszedés“).

Teljes szétszedésnél továbbmenő szétszedés a honvédnek tilos és nem is szabad azt részére elrendelni.

Különösen hátrányos következménye lehetne, ha a honvéd a tilalom ellenére szétszedné, vagy elmozdítaná a célgömböt, a szuronycélgömböt, a célgömbvédőt, ha szétszedné az irányzéket, ha kivenné a zárócsapót, ha szétszedné az elcsattantó készüléket, az adogatót, ha levenné a tartórugót!

A záródugattyu kivétele úgy történik, hogy kinyitjuk a zárócsapót, majd a záródugattyut, azután a billentyüt bal hüvelykujjal előre nyomjuk, jobb kézzel pedig a záródugattyut egészen kivonjuk a tokból. A billentyü előrenyomásakor annak végtám szegei kitérnek lefelé a fogantyurész alján levő 2 vezető lécz utjából s így a záródugattyu egészen kihúzható.

A záródugattyu betevéséhez a zárócsapónak nyitva, a zárolónak pedig annyira kihuzva kell lenni, amennyire csak engedi a töltényvonó. Ekkor a zárószemölcsök a fogantyurész vezető sinei meghosszabbításába kerülnek, az ütőrugó megfeszül. Az ily állapotban levő záródugattyut úgy illesztjük óvatosan a tokfarkra, hogy a fogantyurész alsó vezető lécei a tok megfelelő vezető horonyaiba hatoljanak hátulról. Ezután a bal hüvelykujjal lenyomva tartjuk a bal zárószemölcsöt, míg az a tok megfelelő vezető horonyába beér, miközben jobb kézzel addig lassabban, majd gyorsabban betoljuk a záródugattyut egészen. Az ütőrugót fesztelenítjük, a zárócsapót becsukjuk.

A záródugattyu szétszedése úgy történik, hogy a tokból kivett záródugattyuban az ütőrugót fesztelenítjük, ha az magától be nem következett volna. Ehhez a zárófej elejét a csavarhúzó nyelével gyengén megütjük, vagy azt ronggyal betakart faaljzathoz óvatosan hozzáütjük. Ezután az ütőszeg-nyacsavart jól hátrahuzzuk, a zárócsapót becsukjuk s csukott helyzetében bal hüvelykujjal megtartva, az ütőszeg-nyacsavart lecsavarjuk. Erre a zárolót — közben jobbra forgatva — a töltényvonóval együtt kihuzzuk a fogantyurészből, majd lecsavarjuk a zárolócsavart s kivesszük a zárolóból az ütőrugót és ütőszegét.

A záródugattyu összerakása: Az ütőszeget a zárolóba tesszük s rátoljuk az ütőrugót. Majd a zárolócsavart — metsetes végével előre — az ütőszegre tolva a zárolóra csavarjuk, az ütőszeget úgy forgatjuk, hogy lelapított oldala a kivetőhorony meghosszabbításába essék. Most a zárolót — úgy tartva, hogy az ütőszeg lelapított oldala a fogantyugomb felé legyen — betoljuk a fogantyurészbe addig, míg a zároló forogni kezd. Ekkor a töltényvonót toljuk a helyére annyira, hogy a vájata a hozzá legközelebb levő zárószemölcs magasságában legyen, ezután a töltényvonót a zárolóval együtt — utóbbi egyben balra forgatva — egészen betoljuk a fogantyurészbe, becsukott helyzetbe állítva a zárócsapót. Ha a betolás megakadna, a zárófej elejét gyengén megütjük, vagy azt ronggyal betakart faaljzathoz óvatosan hozzáütjük. Most kinyitjuk a zárócsapót és felcsavarjuk az ütőszegre az ütőszeg-nyacsavart addig, míg alsó szárnya a fogantyurészbe ütközik. Erre az ütőszeg-nyacsavart az ütőszeggel együtt hátrahuzzuk, becsukjuk a zárócsapót s csukott helyzetét bal hüvelykujjal megtartva,

egészen felcsavarjuk az ütőszegre az ütőszeg-anyacsavart, a becsavarás végén úgy állítva meg, hogy alsó szárnya a fogantyurészben levő hasitékával szembe kerüljön. Ezután újra kinyitjuk a zárócsapót.

A honvédek megengedhető többi szétszedés és a szét-szedett alkatrészek összerakása a felügyelettel megbizottak ut-mutatásai szerint történik. Ezek a szétszedések és összeraká-sok végrehajtásának eljárása nagyon egyszerű és önmagától mutatkozó, de kivételes kiméletet és pontosságot kíván és he-lyes foganatosításuk is nyövi az alkatrészeket. Ezért — ha csak lehet — el kell kerülni.

Puska karbantartása általában

Csak a jól karbantartott puska működik kifogástalanul s csak az nem megy tönkre idő előtt.

A puska karbantartásának elhanyagolása s az erre vonat-kozó oktatások mellőzése súlyos mulasztás lenne.

Ne a magad kényelme legyen az első, hanem a puskád gondozása!

A honvédek a puskán kijavításokat nem szabad végeznie, ellenben azon minden sérülést, rendellenes működést és a lő-teljesítményben észlelt hibát köteles előjárójának azonnal je-lenteni.

Az előjáró pedig köteles mielőbb odahatni, hogy a sérü-lést és rendellenes működést szakszerű javítással helyrehozzák a lőteli teljesítménybeli hiba okát kikutassák és kiküszöböljék.

Az irányéket, a célgömböt és szuronycélgömböt különö-sen tartsa szemmel a honvéd, hogy az azokon netán előfor-duló sérülést, vagy elmozdulást azonnal jelenthesse.

Mikor nem szükséges szétszedni a puskát, ne szedjük szét, céltalanul pedig ne tisztogassuk, mert az is koptatja a puskát. Meg nem engedett tisztítószer, eszközök és eljárások alkalmazása káros lenne s szigorúan tilos.

Töltve csak szükség esetén legyen a puska.

Használat közben, használat után

Elhelyezésben a puska mozgatható alkatrészei alapállás-ban legyenek: záródugattyu és zárócsapó csukva, ütőrugó fesztelenítve, irányék alapállásban.

Száraz, szellős helyen, szálláskörletben felakasztva (cső-

torkolattal felfelé, fogantyugommbal kifelé), alosztályraktárban is vagy így akasztva, vagy támasztó állványhoz támasztva legyenek a puskák. Az alosztály-raktárban őrzött puskákat — természetesen előzetes megtisztítás után — jól be kell kenni fegyverkenőccsel és időnként újra át kell tisztogatni és kenni azokat.

A csőtorkolatot ronggyal, kóccal stb. bedugaszolni sem a szálláskörzetben, sem az alosztályraktárban őrzött puskákon nem szabad.

Használat közben óvjuk meg a puskát minden sérüléstől, rázkódástól, elkerülhető vizeződéstől, porozódástól, piszkolódástól, hőségtől.

Igy különösen az irányzékot, célgömböt és szurony-célgömböt óvjuk megsérüléstől, utóbbiakat eltolódástól is (ne támaszd a puskát célgömbbel semmihez!), ne üssük a puskát puskafogásoknál, ne nyomjuk azoknál erősen a földhöz a túsát, ne ejtsük el a puskát, a puskák áthordásánál egy ember 2—2 puskánál többet (mindegyik vállán 1—1-et) ne vigyen egyszerre.

Rendkívüli figyelmet fordíts arra, hogy a csőfuratba föld, piszok, hó vagy bármi más legcsekélyebb eldugaszolás se kerüljön, illetve maradjon, akár éles, akár vaktölténnyel való lövésnél. Ettől ugyanis csődudor keletkezne, mely a lövedék megbizhatatlan vezetését eredményezné. De a cső felrobbanása, vagy elrepedése is bekövetkezhetne.

Lőgyakorlat közben a csőben bentmaradt lövedéket el kell távolítani azonnal, mégpedig nem lövéssel.

Üresen ne csattantsuk el a puskát, hanem használjuk az oktató töltényeket!

Használat közben is állítsuk a mozgó alkatrészeket alapállásba, amikor a helyzet megengedi.

Használat után a puskát (szuronyt is) mindig azonnal tisztogatni kell, amint lehetséges. És pedig oly mértékben, amennyire az szükséges.

A puska tisztogatása részletesen

A puska tisztogatásához kizárólag a rendszeresített szerelekeket, továbbá csakis a rendszeresített és megengedett karbantartó anyagokat szabad használni.

Más eszközöket és szereket szigorúan tilos a puska tisztogatásához használni.

togatására használni. Különösen káros lenne csiszolóvászson, közönséges olaj és zsir alkalmazása e célra.

Az is nagyon fontos, hogy a karbantartó anyagokat a rendeltetésükre használjuk a tisztogatásnál, ezek pedig; lenmagolaj a fa-részek nedvesség-behatás elleni védelmére, fegyverolaj a lőpor égési termékeinek közömbösítésére, lövegolaj a surlódó fémfelületek olajozására, kőolaj a rozsdá és kemény mocsok feloldására, a fegyverkenőcs a fém részeknek rozsdásodás megelőzése végetti bezsirozására való. És nem lehet például lenmagolajjal olajozni a surlódó fémfelületeket, mert beragadnak; nem lehet kőolajjal kenni a fémet rozsdá ellen, mert nem véd a rozsdától, még kevésbé érnék célt, ha a rozsdásodás ellen fegyverolajat kennénk fel és hagynánk rajta, mert az bizonyos idő után meg is támadja a fémet.

Barnított fém-felületeket nem szabad fényesre dörzsölni.

Lövés után amint csak lehetséges — de 6 órán belül okvetlen — azokat a fém-felületeket, melyekre lőporégési termékek rakódtak (furat, feltüzött szuronnal lövésnél a szuronypenge, hüvelyrepedés és csappantyúátütés esetében a töltényür környéke), fegyverolajjal kell bekenni s azt leghamarabb 2., legkésőbb 24 óra múlva le kell törölni. E műveletnek tehát a tulajdonképpeni tisztogatást meg kell előznie.

Tisztogatásnál úgy a fém, mint a fa-részeket szárazra és lehető tisztára kell ledörzsölni. Ezzel letisztul a por, a nedvesség, a pizok, az esetleg előzetesen felkent fegyverolaj (utóbbival a káros égési termékek), a rozsdá szárazon ledörzsölhető része.

Ezután a fa-részeket lenmagolajjal vékonyan bekenjük s a fa-részek tisztítása be is fejeződött. Lenmagolaj híján, ideiglenesen lövegolaj is megfelel a célra.

Azon fémfelületeket, melyeken rozsdafolt vagy kemény mocsok maradt a száraz ledörzsölés után kőolajjal olajozzuk meg, majd töröljük egy idő múlva újra szárazra. Ha szükséges, újra kőolajozzuk s még több idő múlva töröljük szárazra. Ha kell, ezt még ismételjük. Vakrozsdá nyomokat természetesen így nem lehet eltüntetni, de a belőlük eltávolítható rozsdát minden tisztogatáskor gondosan ki kell tisztítani.

A fémfelületeket a szárazra és tisztára törlés befejezése után vékonyan bezsirozzuk fegyverkenőccsel.

A surlódó fémfelületeket a bezsirozás után még lövegolajjal mérsékelten megolajozzuk.

Majd a tisztogatás befejezése előtt a teljesen összerakott puská hozzáférhető fémrészeit kell vékonyan (alosztály raktárba kerülő puskákat vastagabban) bezsirozni fegyverkenőccsel.

A szárazra törlést (dörzsölést) száraz rongyal vagy kóccal; a fegyverolajozást, a lenmagolajozást, a kőolajozást és fegyverkenőcsözést az illető anyagba mártott ronggyal vagy kóccal eszközöljük.

A száraz és a megfelelő anyaggal telített rongyot, illetve kócot a célszerűség szerint hol kézbe vesszük, hol megfelelő alakú fadarabra tekerjük, hol a törőbot hasítékába vagy a tisztítózsínór hurokjába akasztjuk (csombolekok), hol a tisztítóvessző törőjére csavarjuk fel. A száraz letörlésnél a bepiszkolódott rongyot (kócot) tisztával cseréljük, illetve megfelelően változtatjuk a tisztogató felületüket.

A bemártott rongyot (kócot) megfelelően újra telítjük, ha kell.

A surlódó fémfelületekre a lövegolajat fadarabka hegyével rakjuk fel. A záródugattyuban és felületén, valamint az azzal surlódó fémfelületeken az így felrakott lövegolajat a záródugattyu néhány kinyitásával és bezárásával oszljuk el egyenletesen.

A töltényürt tisztítóvessző vagy megfelelő alakú és nagyságu fadarab segítségével tisztogatjuk.

A huzagolt részt elsősorban törőbot, ha az nem áll rendelkezésre, tisztítóvessző, ha az sem áll rendelkezésre, tisztítózsínór segítségével tisztítjuk.

A huzagolt rész tisztogatását mindig 2 ember együttesen végezze, ha csak nincs tisztogató állvány vagy beszorító gép. Egyébként ugyanis megfelelő helyzetben meg is kell tartani a puskát.

A törőbotra, tisztítóvesszőre vagy tisztítózsínórra annyi rongyot (kócot) tegyünk egyszerre, hogy az se túl nehezen, se túl könnyen ne járjon a furatban.

A furatban a rongy (kóc) kövesse a huzagok csavarzatát a tisztításnál. Azért nem szabad azt gyorsan mozgatni. A törőbot és a tisztítózsínór a megfelelő fordulatokat az át-tolás, illetve áthúzáskor magától megteszi, a tisztítóvesszőt azonban a rézhüvelybe keresztbe dugott csavarhuzónál fogva a tisztó-

gató honvédnek kell megfelelően elforgatni és ehhez fogásokat váltani.

A huzagolt rész tisztításához a törőbotot, a tisztítóvesszőt és a tisztítózsínort a töltényür felől kell bevezetni és úgy mozgatni, hogy a rongy (kóc) mindig kihatoljon teljesen a torkolatból, illetve töltényürből.

A csőfurat tisztogatásánál különösen vigyázni kell arra, hogy az áttolás, illetve áthúzás pontosan a csőtengely irányában történjen és ne koptassa a torkolatot.

Működési rendellenességek

A működési rendellenességek egy része olyan, amit a honvéd maga is teljesen megszüntethet, más része azonban olyan, ami szakszerű beavatkozást igényel.

Ez utóbbiakat — miután a honvéd a puskán javítást nem végezhet — észlelésekor azonnal jelentenie kell elöljárójának.

Rendellenességek töltésnél

Nem megy be a tár a szekrénybe: Ha a szekrény hóval, vagy földdel telt: ki kell tisztogatni; ha a tártartó kamója nagyon kiáll: egyes tölténnyel lehet tölteni, alkalomadtán jelenteni.

A bevezett tölténytár magától kivetődik: Ha a tartó-rugó eltört, vagy ha a tártartó kamója kopott: egyes tölténnyel lehet tölteni, alkalomadtán jelenteni.

Az adogatás teljesen elmarad: Ha az adogató rugó eltört: egyes tölténnyel lehet tölteni, de a töltényt a töltényürbe kell tolni, alkalomadtán jelenteni.

Hibás adogatás (a lövedék csucsá a szekrényben akad): Ha a támrugó törött, vagy a szekrén-elülső-csavar nincs meghuzva. Egyes tölténnyel lehet tölteni, de a töltényt a töltényürbe kell tolni. Alkalomadtán a szekrény külső-csavart meghuzni, illetve a támrugó törését jelenteni.

Ugyancsak hibás adogatást idéz elő, ha a tár sérült, kopott, vagy tágult. Más tárat használni, alkalomadtán jelenteni.

A töltény nem megy be teljesen a töltényürbe: Ha a töltényürben szakadt hüvelydarab, vagy lövedékburrok-darab van. Tisztítóvesszővel, melynek törőjére kócot csavarunk a hüvely-

illetve lövedékdarabot eltávolítani. Következőes előfordulás esetén jelenteni.

Ugyancsak nem megy be teljesen a töltényürbe a sérült hüvelyü vagy lövedékü töltény. Másik tölténnyel löni, a töltényeltorzulást alkalomadtán jelenteni.

Rendellenességek elsütésnél

Utólobbanás (elsülés nem rögtön az elcsattanás után): Oka csappantyú vagy löporhiba. Utólobbanás egyszeri előfordulását is jelenteni kell.

Elcsettenés, durranás teljes elmaradásával: Okai lehetnek: csappantyú-hiba, gyújtólyuk-hiba, mocsok a zároló furatban, kopott vagy törött gyuszeg, gyöngült vagy törött ütőrogo. Minden elcsettenésnél a honvéd egyideig maradjon még célratartásban a billentyűt nyomva, mert hátha utórobbanás lesz. Ha ez nem következik be, az ütőrogot az ütőszeg-nyacsavar visszahúzásával feszítsük meg s — természetesen célratartva — kíséreljük meg újból az elsütést. Ha többszöri megismétlés után is elmarad az elsülés, ürítsük. Ha a csappantyún rendes beütési nyom van s másik — jól működő — puskában próbálva sem sül el, a hiba a töltényben van, jelenteni kell. Ha azonban a beütési nyom hiányzik, vagy gyenge s a töltény másik puskában elsül: a hiba a puskában van. Ha piszkot találtak a zárolóban s annak eltávolítása után rendszeren működik a puska, akkor a piszok eltávolításával rendben lett, de ha a zároló kitisztása után sem sül el megbízhatóan a puska, jelenteni kell.

Elcsettenés gyenge durranással: Ok: a töltényben nincs löportöltet, vagy kevés, vagy romlott az. Jelenteni kell. Minden ilyen esetben meg kell vizsgálni a furatot, a lövedék nem maradt-e benne. Ha igen, azt csak fegyvermester taszítsa ki. Vaktöltény bentmaradt dugaszát a honvéd távolítsa el, de míg el nincs távolítva, nem szabad a puskával löni.

A fogantyúrész hátramoszduása lövéskor pár milliméterre: Oka: A billentyű tulkorai eleresztése, vagy az elcsattanó emeltyű tokba nyuló elülső végének (biztosító támszeg!) rövidsége, kopottsága. Előfordulását azonnal jelenteni kell. Az előjáró próbálja vagy próbáltassa ki úgy, hogy a billentyű a lövéskor⁷ azután még egy kis ideig lenyomva legyen. Ha így megszünik a hiba, az embert megfelelően ki kell oktatni. Ha

azonban a rendellenesség így is előfordul, az elcsattantó emeltyűben van a hiba.

A fogantyurész 1—2 milliméteres ilyen hátramoszdulása a lövéskor a lövőre nem jelent semmi veszélyt s a puska használható, de ha a hátrasiklás 2 milliméternél nagyobb, a puska rendellenesen működőnek tekintendő és az elcsattantó emeltyűt megfelelővel ki kell cserélni.

Üritésnél és a kiürített hüvely állapotán mutatkozó rendellenességek.

A záródugattyu kinyilik, de a hüvely (töltény) bentmarad:
Ok: A töltényvonó törött vagy kopott. Jelenteni kell azonnal, a bentmaradt hüvelyt (töltényt) tisztítóvesszővel kell kitaszítani; Erre a jelenségre különösen figyelni kell olyankor, ha el nem sült éles töltény kiürítéséről s helyette új éles töltény beismétléséről van szó. Ugyanis ha ilyenkor az el nem sült töltényre óvatlanul rátöltenénk éles töltényt, a már bent levő töltényt a rátölt éles töltény lövedékének hegyes csucsa épúgy elsüthetné, mint a gyuszeg. Mivel azonban a töltényür elreteszelve nincs, súlyos sérülések fordulhatnak elő.

Ha a záródugattyu nehezen vagy éppen nem nyilik ki: Oka rendszerint a töltényür kiégése (tágult, érdes). Jelenteni kell. A kézzel ki nem nyitható záródugattyút nem szabad durván erőltetni, hanem — ahogy van — átadni fegyvermesternek.

Ha a kihuzott hüvely (töltény) nem vetődik ki rendesen: Oka vagy a kivetőnél vagy a töltényvonónál van. Efelől lehet tovább löni (a kivetést kézzel eszközölve), de alkalomadtán jelenteni kell.

Ha a kiürített hüvely szakadt, repedt vagy dudorékos: Ok a töltényür kiégettsége, (tágult, gödröcskés). Ha a hüvelyrész nem maradt benn, szükség esetén levét tovább löni, de alkalomadtán jelenteni. Ha szakadt hüvelyrész maradt a töltényürben, eltávolításáig nem lehet tovább löni (eltávolítani tisztítóvesszővel, törőjére kócot csavarva). Jelenteni.

Ha a kiürített hüvely csappantyuja a beütésnél áttört, annak oka, túl hosszú vagy éles szélű gyuszeg. Szükség esetén tovább lehet löni, de alkalomadtán jelenteni s a gázömlések folytán erősebben bemocskolódott záródugattyút (szét-

szedve) és töltényür környéket gondosabban kell tisztítani (lövés után fegyverolajjal bekenni!).

Ha a tölténytár a benne levő utolsó töltény beismétlése után nem esik ki magától, a következő bevezetett tár rendszerint kinyomja. Összenyomódott tár azonban bent akadhat. Az ilyet jobb kisujjal az alsó szekrény-nyíláson visszanyomjuk, mire vagy kiesik alul vagy felül kihuzzuk.

Lőszer ismeretek

A lőszer fajai. Van:

1. Éles töltény,
2. Vaktöltény,
3. Oktatótöltény (ez nem szoros értelemben vett „lövő szer“).

A mi lőszerfajtáink ismertetése

Az éles töltény.

A 31. M. éles töltény részei: a töltényhüvely, a lőportöltet, a csappantyú és a lövedék.

A töltényhüvely sárgaréz lemezből van sajtolva és huzva. Alul pereme van. A hüvelyfenékben mélyedés van a csappantyú számára, e mélyedésben kifelé domborodik a félgömb-alaku üllő. Az üllő tövébe 2 gyújtólyuk van szurva. A fenéken kívül számjelzés mutatja a gyártási évet.

A lőportöltet az egy lövéshez szükséges lőpormennyiség. Koronglőpor, melynek elégecekor a furatban olyan hatalmas hajtóerő keletkezik, mely a lövedéket 680 m-es kezdősebességgel röpi ki a csőből.

A lőportöltet nem tölti be teljesen a lőporürt. Az éles töltény lőpora fényes, szürkés-fekete színű.

A csappantyú: a sárgaréz csappantyuhüvely a hüvelyfenék mélyedésébe van sajtolva. Benne van a gyuelegy. A gyuszeg ezt üti oda az üllőhöz elsütéskor. Ez meggyullad, tűzszilánkjai a gyújtólyukon át gyújtják meg a lőport.

A lövedék által fejt ki hatást a puska, mint lőfegyver. A lövedék kemény-ólom magból és az acélburokból áll. Az acélburok a magot a lövedékfenék kivételével egészen borítja. A lövedék szivar-alaku, csucsá közepesen hegyes, vezetőrésze ívelt, hátsó vége megkeskenyedik. Ez az alak legalkalmasabb

a légellenállás csökkentése mellett a célban jó hatás biztosítására.

A lövedéken körhorony van, mely a hüvelyben való biztos rögzítést és a huzagokba való könnyebb bevágódást célozza.

A lövedék átmérője 8,3 mm. Nagyobb, mint a furat öbe, hogy a huzagokba jól bevágódjék.

Az acélburok külseje vékony rézfelülettel van befuttatva. Ez részben a cső kimélését célozza, részben rozsdától védi az acélburkot.

A lövedék a hüvely felső nyílásába van majdnem a feléig bedugva és légmentesen beszorítva.

A vaktöltény

A 31. M. vaktöltény gyakorlatokon a lövés jelzésére (utánzására) való.

Hüvelye és csappantyuja azonos az éles töltényével. A hüvely fenekén pont, beütés (esetleg több is) látható.

Lőportöltete más, mint az élestöltényé. Könnyű, fénytelen lila színű. Súlyos balesetet okozó visszéelés lenne éles töltényben használni!

A vaktöltény lőportöltete a lőporürben felülről fojtódugaszal van lefojtva. Lövedék helyett pedig piros színű kemény papirból záródugasz van benne. Ez belül üres. Alakja hasonlít az éles töltény lövedékéhez. Hogy tényleg üres-e, arról a légénységnek való kiosztás előtt úgy kell meggyőződni, hogy tüvel beleszurunk.

Közélről a vaktöltény lövése is súlyos sérülést okozhat, ezért 50 m-en belül élő célra tilos vele lőni.

Az oktató töltény

Az oktató töltény a töltés tüzelési fogások gyakorlásához való. Hüvelye olyan, mint az éles töltényé. Lőportöltete nincs. Csappantyú helyett kaucsuk-henger van besajtolva (elcsattanásnál a závarzat alkatrészeinek kimélésére). Lövedék helyett sárgaszínű fa dugó van berögzítve a hüvelyébe.

Az oktatótöltény nem szorosan vett lövő-szer, mert nem süllhet el.

A töltények tárazása, csomagolása, megőrzése

A tölténytár bádogg-szekrényke s 5 db. töltény tárazható

bele. Rendszerint 5 töltényt tárazunk 1 tárba, (ideiglenesen lehet benne kevesebb is) s töltéshez a tárazott töltényeket vezetjük be a szekrénybe.

A tár oldalfalai fent és lent be vannak hajlítva (ajkak) a töltények kiesésének meggátlására. A tár hátlapján (fent) orr van, melynél fogva a tártartó kamója a tárat bentfogja a szekrényben. Az oldalfalakban a töltények vezetésére vezető horonyok vannak sajtolva.

Tárazáshoz a tárt a bal hüvelyk és mutatóujj közé fogjuk, orrával felfelé, hátlapját a hüvelyk és mutatóujj közti hajlathoz támasztva. A hüvelyknél jobb kézzel megfogjuk az első tárazandó töltényt és lövedékkel felfelé tartva, peremét egy kissé benyomjuk a felső ajkak alatti vezető horonyba, azután a töltényt lefordítjuk abba a helyzetbe, ahogy a tárban lesz, hátranyomjuk a tár hátfaláig, majd letoljuk a tár alsó ajkai-ig. A többi töltényt az elsőhöz hasonló módon tárazzuk be, de természetesen lefelé csak a legközelebbi töltényig tolhatjuk.

A tárnak kézzel való kiürítéséhez a felső töltényt úgy toljuk ki, mint a záródugattyu teszi. A következő töltényeket előbb felhuzzuk a felső ajkig, majd kivonjuk előrefelé.

Kiszállitásnál és raktárban 2 tár töltény van csomagolva egy tárdobozban. 1000 db. tárazott és tárdobozokba csomagolt éles töltény 1 db. 31. M. puskatöltény-rakaszban, 1350 db. ugyancsak tárazott és tárdobozokba csomagolt vaktöltény 1 db. 88. M. puskatöltény-rakaszban.

A tárdoboz kéregpapírból van. Ugyanilyen papír válaszfala és fedele van. A fedelet könnyen eltéphető, ráragasztott papírszalag fogja le. Az éles és vak töltényeket tárdobozokban osztják ki a legénységnek s azokat úgy is kell a tölténytáskába, töltényböröndbe stb. tenni. A tárdobozok fedelét csak a töltés előtt kell leszakítani.

A fából készült puskatöltény-rakaszokon tartalomjegyek vannak. A tartalomjegyen a gyártási év is rajta van.

Az alosztály-raktárban a lőszer a már megkezdett rakaszokban is tárazva (tárak kiegészítve) dobozolva, a rakaszokba rendben berakva, a rakaszok fedelét ráhajtva és fa aljazatra téve kell tartani. És pedig a raktár egyik részében az éles, másik részében a vaktöltényt, hogy összetéveszthetők ne legyenek.

A honvédek tölténytáskáiban csak egyféle lőszer lehet

egyszerre, felcserélés és abból keletkező balesetek elkerülése végett.

A legénységnek kiadott és el nem lőtt éles és vak töltényt és a lőszer-hulladékot (hüvelyek, táruk, tárdobozok, elcsettent, eltorzult töltények) minden alkalommal a bevonulás után azonnal pontos elszámoltatással be kell szedni és raktárba tenni.

Gondosan vigyázni kell arra, hogy a legénységnél illetéktelenül lőszer ne legyen.

A szurony

A csendőrségi szurony a puskára feltűzve, döfőfegyverként is használható.

A szurony a pengéből, a védővasból és a markolatból áll.

A penge négybordájú s fölfelé mindinkább vékonyodva csucsba megy át: a bordák közül a két magasabb hátsó részen 20 centiméter hosszúságban ki van élesítve. A pengének hátsó vége a markolat odaerősítésére szolgál és ezt a részét pengenyak-nak nevezzük.

A védővas a pengenyakhoz a rajtuk keresztüldugott két szeggel van odaerősítve. A védővas egyik ága a szuronynak a csőre tűzhetése céljából karika alakú.

A markolat: a markolatkupakból, a két markolathéjből és a nyomattyuból áll.

A markolatkupak a pengenyakhoz van forrasztva és szeggel hozzáerősítve; a szuronyfoglalék számára hosszában egy horony, a nyomattyu számára pedig keresztben két fészek van beléje vágva.

A diófából készült markolathéjak két szegeccsel és alátétlemezekkel együtt a pengenyakhoz vannak erősítve.

A feltűzött szurony tartására szolgáló nyomattyu a markolatkupakon áthatol és egyik vége kiemelkedik belőle, melyre a nyomattyu-nőcsavar van rácsavarva; a nőcsavar alatt a nyomattyu kiemelkedő végére a nyomattyurugó van reá huzva, mely a nyomattyu toldatát fészkebe huzza.

A szuronyhüvely acélbádogból készült és feketére van lakkozva; alsó végére egy gomb, felső nyitott végének oldalára pedig a tartokamó van odaforrasztva.

A szuronyhüvely felső nyílásába a szuronypenge keresztmet-

szetének megfelelően kivágott szájkarika van beillesztve, melynek a hüvelybe lenyúló és rugódó két nyelve a szuronynak a hüvelyben való megtartására szolgál; a szájkarikát a hüvelyben a két oldalról bedugott szegecsek tartják meg.

A szuronyhüvely aljába egy parafadugó van beillesztve, hogy a beléhelyezett szurony ne lötyögjön.

Csendőrségi kardok

Leírás.

A gyalogcsendőr kardból csak egyféle hosszúságu, a lovascsendőr kardból azonban a hosszabb és a rövidebb mintájú lovascsendőr kard van rendszeresítve.

Kardok főrészei: a penge, a markolat és a hüvely.

A penge vágásra és szurásra szolgál. A penge felső végének azt a részét, mellyel a markolathoz van erősítve, nyaknak nevezzük. A kardpenge közepétől a hegyéig s innen visszafelé a fokon a homorulatig élesre van köszörülve.

A markolat a kard megfogására, forgatására és a kézfej megóvására való.

A hüvely a penge megóvására szolgál.

Gyalogcsendőr kard.

A mérsékeltlen hajlitott s kétszer finomított rugóacélból gyártott penge tisztára van csiszolva és súlyának csökkentése végett mindkét lapján homorura van köszörülve.

A markolat a kosárból, a fogantyuból, a markolathüvelyből, a fogantyukarikából és a szegecstokból áll.

A kosár hajlitott acéllemez, melynek széles középrésze a háritólapot képezi, egyik ága a kengyelt alkotja, a másik vége pedig gomb-ban végződik.

A kosár alsó részét képező hüvely a kosár erősítésére és a pengének a markolattal való szilárdabb összekapcsolására szolgál.

A bordás fogantyú bükkfából van készítve és cápabőrrel van bevonva.

A fogantyú a pengenyak befogadására hosszában át van furva.

A markolathüvely a fogantyunak a nyakkal való erősebb összeköttetésére szolgál s végére a markolathüvely fején lévő lyukon a nyak vége keresztül dugható, melynek lekalapálásánál aljazatul a szegecstok szolgál.

A fogantyukarika a markolathüvelyt a fogantuval a háritólap közelében köti össze.

A gyalogcsendőr kardhüvely acélbádogból készült és feketére van lakkozva. Alsó végére egy gomb, felső nyitott végének két oldalára pedig egy-egy csavarmetszetes szemölcs, továbbá a tartókampó van odaforrasztva.

A kardhüvely felső nyílásába a szájkarika van beleillesztve, melynek a hüvelybe lenyúló és rugódó két nyelve a kardnak a hüvelyben való megtartására szolgál; a szájkarikát a hüvelyben a két oldalról bedugott csavar tartja meg.

A kardhüvelybe a kardpenge lötyögésének meggátlása végett két faszilánk van beillesztve, melyeknek felső végei a szájkarika rugódó nyelvei mögé nyulnak.

Lovascsendőr kard

A kétszer finomított rugóacélból készült és tisztára csiszolt penge mérsékeltlen van hajlítva, hegyénél kétélű és sulyának csökkentése végett mindkét lapja homoruan ki van köszörülve.

A lovascsendőr kard markolata a fent leírt gyalogcsendőr kardéhoz hasonló, csakhogy a háritólap hátulsó végén nyílás van, melybe a kardbojt huzandó be.

Az acélbádogból gyártott kardhüvely belsejébe a rugódó nyelvekkel bíró szájkarika és két fenyőfaszilánk van betéve, a hüvely alsó vége pedig csusztatóvassal van elzárva.

A szájkarika rugói a rejtett pengét a hüvelyben megtartják, a fenyőfaszilánkok pedig a penge és a hüvely között lévő ürt kitöltik.

A hüvelynek a kardkötőhöz erősítésére a felső és az alsó tartópánt szolgál.

A felső tartópántnak úgy külső, mint belső oldalára egy-egy hosszukás fülecs van forrasztva; mindkét fülecsnek a főtől az élhez fölfelé huzódó iránya van.

Az alsó tartópánt karikája a tartópántra, valamint a hüvely fokára merőlegesen áll.

A felső tartópántnak belső fülecsébe gyalogszolgálat alkalmával a kardkötő illető kampóját akasztjuk be.

Gyalogtiszi kard

A gyalogtiszi kard vágó és szuró szálfegyver.

Megkülönböztetjük rajta:

- a) a pengét,
- b) a markolat és
- c) a hüvelyt.

a-hoz. A penge a pengenyakkal a markolathoz van erősítve; kissé hajlított, hegye felé kétélű és oldallapjain homorulattal bír.

b-hez. A markolat a kard megfogására, forgatására és a kézfej megóvására szolgál. Részei: a kardkereszt, a markolatkupak, a fogantyú és a szegecstok.

A kardkereszt a háritólapból, a kengyelből és gombból áll. A gomb fölött a háritólapon két egyenszögű kivágás van a kardbojt számára.

A markolatkupak a pengenyakat a fogantyúval köti össze és a fogantyúkarikával van a fogantyúhoz erősítve.

A fogantyú fából készül és fekete cápabőrrel van bevonva; hosszában a pengenyak számára át van furva.

A szegecstok a pengenyak leszegecselt és szegecsfejnek nevezett végének aljazatul szolgál.

c-hez. A hüvely a penge megóvására szolgál és nagyban annak alakjával bír. Kívül a csusztatóvas, a szájkarika, a felső és alsó tartópánt (a kardkötő felillesztésére), míg belül két faszilánk van (a penge rögzítésére).

A pisztoly

A 19. M. ismétlőpisztoly. — (Frommer Stop pisztoly).

Leírás

A 19. M. ismétlőpisztoly önműködő maroklőfegyver, amelyet a lőporgázok visszalökő ereje működtet.

Önműködőnek azért nevezzük, mert a pisztoly elsütése után, a závarzat nyitását, a töltényhüvely kivetését, a kakas megfeszítését, új töltény bevezelését a töltényürbe és a závarzat helyretolását az újbóli elsütéshez — a lőporgázak által mozgásba hozott cső végzi.

A 19. M. pisztoly főrészei:

1. A tok.

2. A helyretoló szerkezet,
3. A cső a zárolóhengerrel,
4. A zároló,
5. Az elcsattantó készülék,
6. Az önműködő biztosító szerkezet.
7. A tártartó.
8. A tölténytár.

1-hez. A tok a pisztoly összes elmozduló és helytálló alkatrészeit foglalja magába. Főrészei: a csőköpeny, a markolat a markolatlappal és a ravaszkenyvel. A köpenyen van a célgömb és a nézőke. A markolat oldalfalain csapágycsapások vannak az egyes alkatrészek csapjai számára. A markolatlapokat a markolathoz a markolatcsavar a nőcsavarral erősíti oda.

2-höz. A helyretoló szerkezet végzi a cső és a zároló hátrafutásának a lefékezését és a helyretolását. Részei: a vonórúd, a csőrugó és a zárolórugó.

A vonórúd elöl lécben végződik, közepén egy henger alakú vastagítvány és hátul 2 szemölcs van. A vonórúd elővége a csőre feltölt nyolcas alakú határolóba illeszkedő rögzítógombnak támaszkodik. A határoló előtt a csőre a csőanya van felcsavarva, amely a helyretoló szerkezet együttműködését a visszafutó szerkezettel biztosítja. A vonórúd hátsó végén lévő két szemölcs a recés fogantyú vonórúd ágyában — $\frac{1}{4}$ fordulattal elfordítva — fészkel.

A csőrugó egy vastagabb tekercsrugó, mely elöl a rögzítógombnak, hátul pedig a köpeny belső peremének támaszkodik.

A zárolórugó egy vékonyabb tekercsrugó, mely elöl a vonórúd vastagítványának, hátul pedig a köpeny falának támaszkodik.

3-hoz. A cső a zárolóhengerrel egy darabból készül. A cső vontcső, 9,5 cm. hosszú, furatában 4 huzag van, elöl csavarmetszetek vannak a csőanya számára, ürmérete 7,65 mm.

A zárolóhenger a csővel egy darabból készült, jobboldalán van a kivetítés, alul fel van hasítva az adogatás számára, hátul és lent két ferdemetszésű éle van; belül vezetőlécek és horonyok vannak a zároló vezetésére, elöl pedig egy keresztorony van a zárolófej számára: baloldalán van a kivetőrugó a kivetővel beágyazva.

4-hez. A zároló a zárolófej számára át van furva és hátul

a recés fogantyuban végződik. A recés fogantyú fölött van a vonórud szemölcsseinek az ágya. Kívül vezető lécekkel és horonyokkal van ellátva a zárolóhengerben való vezetésre, alul egy léccel kettéosztott kereszthoronya van a rugósbillentyű befogadására. Belül a zárolófej vezetésére egy rövid, csavarszerűen hajtott léce van, a zároló horonya számára.

A zároló az ütőszeg számára át van furva, elől a két zárolószemölcsessel ellátott zárolófej van és abban a peremágy a gyuszeg nyílással. Kívül egy csavarszerűen hajlított vezető horony van. Baloldalán van a kivetőhoronya, jobboldalán a hüvelyvonó beágyazva és csapjával a zárolón van átdugva.

Az ütőszeg elől a gyuszegben végződik, közepén egy hátrólókorong van, amely az ütőszeg előremozgását, míg hátra mozgását a hüvelyvonó csapja korlátozza, ezen csap az ütőszeg vályatában fészkel.

Az ütőszegrugó egy vékony tekercsrugó, amely elől a zároló belső falának, hátul pedig az ütőszeg peremének támaszkodik, miáltal az ütőszeg állandóan visszatartott állapotban van.

5-höz. Az elcsattantó készülék részei: a ravasz, a ravaszrugó, a ravaszemelyű, a kétkaru elcsattantó, a rugósbillentyű a rugóval, a kakasrugócsapszeg a rugóval és a kakas.

A ravasz a ravaszkenyvel pofái közé egy csappal elforgathatóan van felerősítve.

A ravaszemelyű elől egy csappal a ravaszhoz izesül, hátul pedig orrával az önműködő biztosító orrához, míg hátsó felső éle egy a markolaton áttolt csaphoz támaszkodik. A ravaszemelyű mellső végéhez, valamint a ravaszkenyvel hátsó falához a ravaszrugó támaszkodik, amely a ravaszt és a ravaszemelyűt állandóan előre nyomva tartja.

A kétkaru elcsattantó egy kétkaru emelő, amely egy a tokban lévő csap körül elforgatható. Egy hátra és egy lefelé irányuló karja van, hátrairányuló karját a benne fészkelő billentyűrugó állandóan lefelé nyomva tartja.

A rugósbillentyű szintén egy csap körül elforgatható kétkaru emelő, amely hátrairányuló karjának alsó lapjában van a billentyűrugó fészke. A hátranyuló kar a zároló kereszthoronyának megfelelően van kiképezve.

A kakasrugócsapszeg a rugóval a tokfark horonyában van elhelyezve.

A kakas egy csappal a tokfarkhoz elforgathatóan van odaerősítve. Alul két fészke van, egyik a kakasrugócsapszeg, a másik a kétkaru elcsattantó befogadására szolgál.

6-hoz. Az önműködő biztosító egy csappal a markolat hátsó lemezei közé van erősítve és a benne fészkelő tártartórugó állandóan hátra nyomva tartja. Fent egy orra van, amelyhez a ravaszemelyű orra támaszkodik. Alul az önműködő biztosítóval közös csappal a markolat hátsó lemezei közé a hordkengyel van erősítve.

7-hez. A tártartó a markolat hátsó lemezei közé egy csappal van odaerősítve és a tártartórugó állandóan előrenyomva tartja. A tártartó alsó része egy recézett nyomattyuban végződik, amely a tártartó nyitását könnyíti meg.

8-hoz. A tölténytár egy tokszerű zárt bádoglemez, amely csak fent nyitott. Benne van az adogatórugó és az adogatólemez; oldalfalai lyukacsosak, míg fent ajkszerű pófákban végződik.

A tölténytár és pisztoly megtöltése és kiürítése:

A tölténytár megtöltéséhez a töltényt peremével a balkézzel átmarkolt tár pófái közé illesztjük, azután lövedékével előre buktatjuk és vízszintes helyzetben teljesen a pófák közé toljuk. A tár 7 töltény befogadására alkalmas. A tárban lévő töltények számát a tár oldalfalain lévő nyílásokon át állapíthatjuk meg.

A pisztoly megtöltése és kiürítése a Gygy. sz. 2. füzet 81—84. pontok szerint történik.

A tár kiürítése úgy történik, hogy a tár pófái mentén a töltényeket előre kihuzzuk.

Szétszedés és összerakás

A pisztolynak használat utáni tisztításához és jókarbantartásához az alábbi módon való szétszedése — mindenki számára — meg van engedve.

1. A csőtorkolat felett lévő rögzítőgombot csavarhuzóval benyomva, a csőnyacsavart lecsavarjuk.

2. A nyolcasalaku határolót — tenyerünknek a csőtorkolat felé való tartásával — a csőről lehuzzuk és a csőrugót a rugóházból kivesszük.

3. Azután a nyolcasalaku határoló bubján lévő horonyt a vonórúd végén lévő lécre illesztjük, vele a vonórúdat kissé hátranyomjuk és $\frac{1}{4}$ fordulattal elforgatjuk. Ezáltal a vonórúd

szemölcssei a recés fogantyú ágyából kiszabadulnak és a vonórudat a zárolórugóval a rugóházból kivesszük.

4. A csövet a zárolóval hátrafelé kihuzzuk.

A pisztoly összerakása a szétszedés fordított sorrendjében történik. Az összerakásnál a csövet teljesen a tokba kell tolni, hogy a zárolóhüvely ferde éle a rugósbillentyüt lenyomja.

A pisztoly további szétszedése csak fegyvermesternek van megengedve.

Lőszer

A Frommerpisztoly élestöltényében 0.29 g. lőpor van. A töltény összetétele általában egyezik a többi élestölténnyel.

Csomagolás: 25 drb. egy leragasztott papirdobozban.

